

SYNTHESE (3.18) Ken je zelf – wilsverklaring

Synthese (3.15) Ken je zelf – pijn en angst , eindigt met de zin:

“Als de identificatie met het lichaam en met het ik wordt opgegeven ontstaat een geheel andere dimensie van het ervaren van pijn.”

In zijn mails schrijft Arnold o.a. het volgende:

“ Tijdens mijn meditatie over mijn sterven voelde ik de noodzaak om een wilsverklaring op te stellen. Het sterven kan naast de mentale pijn ook een intense fysieke pijn met zich meebrengen, hoewel een toereikende bestrijding mogelijk is. Meer nog dan dat schrok mij een comateuze toestand af van een langdurige aard en je in de onmogelijkheid verkeert je verlangens kenbaar te maken. Na veel wikken en wegen heb ik dan een verklaring kunnen opstellen in voldoende exemplaren voor partner en kinderen. Zij vonden het maar een eng idee, maar respecteerden mijn verlangen.

Ook na de meditatie heeft deze verklaring een aantal jaren stilletjes in een lade liggen wachten. Totdat.....totdat ik besepte hoezeer dit aan mijn gevoel van ik en een individualiteit appelleerde en ik alle exemplaren heb terug gevraagd en verscheurd. Ik heb geen idee hoe het zal zijn als ik er voor sta, maar nu is er een gevoel van het zal goed zijn zoals het zal gaan. In dit besef is geen moed besloten, alleen maar openheid.”

In de publicatie SYNTHESE (3.16) Ken je zelf – dement, vermeldt je Suzanne dat je Parkinson hebt. Hoe is dit voor jou wat Arnold schrijft?

“ Ook voor mij is dit juist hetzelfde. Ik vorm mij geen enkel idee omtrent wat zou kunnen gebeuren. Vanuit mijn clownerie heb ik - net als wellicht Arnold als palliatief vrijwilliger - genoeg gezien om te weten wat het is. Er zijn zoveel vormen als er bij wijze van spreken individuen zijn. De diagnose is voor iedereen hetzelfde zei mijn huisarts, het verloop is onvoorspelbaar. Misschien is het grote verschil met diverse vormen van kanker, dat Parkinson dikwijls een minder onmiddellijke directe bedreiging vormt, een vals gevoel geeft van nog de tijd te hebben. Niets is echter minder waar, na een aanvankelijk traag verloop kan het opeens relatief snel gaan, soms op enkele jaren tijds. Voor mij is elke keuze die gemaakt wordt goed. Goed in die zin, dat aan de keuze geen moreel goed of kwaad verbonden is, zij kan alleen maar juist zijn, ongeacht of deze werkelijkheid wordt of niet.

Ik heb de overtuiging dat er geen ik, geen individu is; maar of dit zo overeind blijft als de ziekte verder evolueert, weet ik niet. Zelfs kan ik niet écht weten dat

er geen ik, geen individu is. Er is geen weten, alleen maar ervaren. En zelfs dit ervaren komt soms erg onwezenlijk over. De diagnose van Parkinson is gesteld, er zijn verschijnselen die de juistheid daarvan bevestigen, maar daarmee houdt het ook op.

'Wat is kennis of wat is onwetendheid, wat is het ik, wat is dit of wat is het mijne, wat is gebondenheid of wat is bevrijding.....' vraagt Ashtavakra zich af in vers 20.3'.

Ik ga op geen enkele wijze vooruit lopen op wat zou kunnen zijn of hopen dat iets niet zal zijn. Ik weet het niet en terug blikkend moet ik zeggen : ik heb nooit iets geweten van wat geweest is."

Aan deze getuigenissen behoeft niets toegevoegd te worden, in beide situaties is er vooralsnog een openheid ten aanzien wat zich aandient; een overgave aan het leven zoals zich dat kan voor doen.